

Najważniejsze wnioski ze szkolenia Motywacja ucznia – wyzwaniem dla nauczyciela.

Motywacja:

- inicjowanie,
- dokonanie wyboru,
- ukierunkowanie
- utrzymywanie

fizycznych i psychicznych form aktywności nakierowanych na osiągnięcie celu.

Nie ma prostych zasad, które mogą zmotywować wszystkich.

Cechy nauczyciela motywujące uczniów do pracy:

- optymizm i **poczucie humoru**,
- kreatywność,
- kompetencje metodyczne i merytoryczne,
- umiejętność nawiązywania kontaktów,
- **sprawiedliwe ocenianie**,
- wspomaganie w problemach,
- umiejętność planowania zajęć lekcyjnych (**atrakcyjność zajęć**),
- indywidualne podejście do możliwości ucznia.

Proces motywacji zachodzi, gdy spełnione są dwa warunki:

- Osiągnięcie **celu** musi być postrzegane przez człowieka jako **użyteczne**.
- **Prawdopodobieństwo** realizacji celu przez jednostkę musi być **wyższe od zera**.

W porównaniu z dziećmi z normą, dzieci z upośledzeniem umysłowym zadawalają się niższym sukcesem i są bardziej wrażliwe na wzmocnienia, nawet najmniejsze.

- Tylko **zadanie zakończone sukcesem** mobilizuje do podejmowania kolejnego wysiłku.
- **Każdy trud** podejmowany podczas zajęć powinien być odpowiednio **wzmocniony**.

Ważne jest, by **wzmacniać zachowanie zaraz po wykonaniu danego ćwiczenia, stopniowo zmniejszając ilość pochwał.**

Stymulując osobę do pracy zewnętrzne nagrody podlegające kontroli terapeuty powinny być zastępowane wewnętrznymi, podlegającymi kontroli dziecka. Nagrody wewnętrzne osoba odbiera wówczas jako część składową wykonanego zadania.

Osoby upośledzone umysłowo często nie mają motywacji do nauki.

Brak motywacji może wynikać z porażek i frustracji jakich doświadczają podczas codziennej nauki.

Frustracja może spowodować brak ciekawości oraz utratę zainteresowania dla określonego zajęcia, a tym samym mieć wpływ na proces uczenia się.

O czym każdy nauczyciel powinien pamiętać kształtując motywację u swoich uczniów...

1. Wzbudzanie zainteresowania uczniów z upośledzeniem przebiegiem lekcji:

- dostosowywanie materiału nauczania do poziomu rozwoju i zainteresowań dziecka,
- opieranie pracy na treściach znanych uczniowi,
- ukierunkowanie pracy poznawczej tak, aby dziecko dostrzegało cechy zasadnicze, a pomijało szczegóły,
- wypuklenie najpierw różnic i kontrastów, potem porównywanie i szukanie podobieństw,
- unikanie nadmiaru wrażeń,

2. Główne zasady pracy z dziećmi upośledzonymi umysłowo to:

Zasada motywacji działania (stawianie jasnych celów i oczekiwań, kierowanie się zasadą braku przymusu – tak kierować pracą, aby uczeń miał wrażenie, że sam chce).

Zasada dostosowania zadań do jego potrzeb, zainteresowań i możliwości psychofizycznych.

Zasada wszechstronnej aktywizacji (uwzględnianie aktualnie preferowanych zdolności).

Zasada stopniowania trudności zadań.

Zasada bezpieczeństwa społecznego.

Zasada wzmocnień pozytywnych:

- a) wzmocnienie pierwotne – jedzenie, picie,
- b) wzmocnienie wtórne – np. przyznawanie znaczków,
- c) wzmocnienie społeczne – pochwała, uśmiech, spojrzenie
- d) wzmocnienie sytuacyjne – np. bajka.

3. Uczeń będzie aktywny na zajęciach wtedy, gdy :

- cel będzie dla niego bliski i wyraźny;

- nauczyciel uwzględni jego potrzeby i zainteresowania;
- nauczyciel stworzy mu **możliwość podejmowania decyzji** i sprawowania pewnego nadzoru nad procesem uczenia się,
- ma poczucie bezpieczeństwa;
- działaniom towarzyszą odczucia i emocje;
- bierze udział w planowaniu i podejmowaniu decyzji;
- odczuwa satysfakcję;
- **ma poczucie własnej wartości;**
- dostrzega się jego wkład pracy, a nie tylko efekt;
- każdy ma możliwość zrealizowania własnych pomysłów.

Sprężenie zwrotne.

Informacje zwrotne dotyczą tego, co uczeń powinien poprawić, jak i tego, co wykonuje dobrze. **Muszą trafić do niego jak najszybciej, dotyczyć bezpośrednio czynności, powinny kłaść nacisk na pochwały, dowartościowywać, naprowadzać, wskazywać, utrzymywać ucznia w poczuciu odpowiedzialności, kierować uwagę ucznia na proces wykonywania zamiast na rezultat czynności, w przypadku informacji o błędzie wskazywać prawidłowo wykonaną czynność.**

Joanna Badziąg
Na podstawie materiałów nadesłanych od
p. Renaty Wolińskiej